

**ВИСНОВОК
ПРО НАУКОВУ НОВИЗНУ, ТЕОРЕТИЧНЕ ТА ПРАКТИЧНЕ
ЗНАЧЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ДИСЕРТАЦІЇ**

Головатенко Тетяни Юріївни

**«Тенденції професійної підготовки вчителів початкової школи у закладах
вищої освіти країн Бенілюксу»,
поданої на здобуття ступеня доктора філософії
з галузі знань 01 Освіта/ Педагогіка
за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки**

Дисертація Головатенко Тетяни Юріївни на тему «Тенденції професійної підготовки вчителів початкової школи у закладах вищої освіти країн Бенілюксу», подана на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 01 Освіта/ Педагогіка за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки виконана на кафедрі теорії та історії педагогіки Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка. Тема дисертації затверджена на засіданні вченої ради Київського університету імені Бориса Грінченка (протокол №12 від 14 грудня 2017 р.) та уточнена Вченою радою Київського університету імені Бориса Грінченка (протокол №8 від 23.09.2021 р.). Дослідження здійснене відповідно до наукової теми Педагогічного інституту «Нова стратегія професійної підготовки педагога в умовах євроінтеграції», номер державної реєстрації 0116U002963; 2016-2021 рр.

Для підготовки висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації «Тенденції професійної підготовки вчителів початкової школи у закладах вищої освіти країн Бенілюксу» вченою радою Київського університету імені Бориса Грінченка (протокол № 8 від 23.09.2021 р.) визначено, що попередня експертиза дисертації проводитиметься на базі кафедри теорії та історії педагогіки Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка та призначено двох рецензентів:

1. Мосьпан Наталю Вікторівну, доктора педагогічних наук, доцента, професора кафедри лінгвістики та перекладу Інституту філології Київського університету імені Бориса Грінченка

2. Бондаренка Геннадія Леонідовича, кандидата педагогічних наук, доцента, завідувача кафедри початкової освіти Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка.

Актуальність теми дослідження. Необхідність оновлення системи вищої педагогічної освіти зазначена у Законах України «Про освіту» (2017) та «Про вищу освіту» (2014), професійному стандарті за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти» (2020), стандарті вищої освіти, які створили платформу для подальшого реформування галузі початкової освіти за спеціальністю 013 Початкова освіта галузі знань 01 Освіта / Педагогіка для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти та підготовки майбутніх учителів початкової школи з урахуванням європейських стандартів.

Осмислення здобутків країн Європейського Союзу, зокрема країн Бенілюксу щодо професійної підготовки учителів є актуальними з точки зору розуміння оптимально доцільної модернізації професійної підготовки вчителів початкових класів у вітчизняній системі освіти; встановлення відповідності між модернізаційними процесами в професійній підготовці педагогів в Україні та країнах Бенілюксу.

У цьому контексті особливої значущості набуває виокремлення та аналіз загальноєвропейських, національних та інституційних тенденцій, що дозволяє проаналізувати процеси, які відбуваються у європейському освітньому просторі, освітньому просторі країн Бенілюксу, та спрогнозувати розвиток системи професійної підготовки педагогів в Україні; виявити виклики і проблеми, що характеризують цей досвід.

Актуальність дослідження обумовлюється і низкою суперечностей, як визначила авторка, зокрема між: приведенням системи вищої педагогічної освіти у відповідність до європейських стандартів та відсутністю критичної маси системотворювальних досліджень у вітчизняній науці та практиці; зростаючими вимогами суспільства до системи професійної підготовки вчителів в Україні щодо її інтеграції в європейський освітній простір та недостатньою дослідженістю досвіду професійної підготовки вчителів

початкової школи у країнах Бенілюксу; необхідністю запровадження перспективного досвіду професійної підготовки в освітню практику України та визначенням тенденцій такої підготовки у країнах Бенілюксу.

Метою дисертаційної роботи є визначення та обґрунтування тенденцій професійної підготовки вчителів початкової школи у країнах Бенілюксу, а також окреслення шляхів упровадження перспективного досвіду країн Бенілюксу в освітню практику в Україні.

Поставлена мета реалізується через вирішення таких **завдань**:

1. Здійснити теоретичний аналіз проблеми дослідження.
2. Схарактеризувати базові поняття дослідження.
3. Дослідити варіативні моделі підготовки вчителів початкової школи у країнах Бенілюксу.
4. Обґрунтувати спільні та відмінні тенденції підготовки вчителів початкової школи до професійної діяльності у країнах Бенілюксу.
5. Розробити рекомендації щодо імплементації перспективного досвіду професійної підготовки вчителів початкової школи у країнах Бенілюксу у вітчизняну освітню практику.

Об'єкт дослідження – професійна підготовка вчителів початкової школи у країнах Бенілюксу.

Предмет дослідження – спільні та відмінні тенденції систем підготовки вчителів початкової школи до професійної діяльності у закладах вищої освіти країн Бенілюксу.

Методи дослідження зумовлені поставленою метою, завданнями та методологічно обґрунтовані. Дослідження базується на синтезі *теоретичних* (аналіз наукової літератури, абстрагування, конкретизація та узагальнення; системно-структурний метод); *емпіричних* (компаративне порівняння за однією ознакою; переклад аутентичної літератури; опис освітньої практики), *кількісної обробки результатів дослідження* (таблиці, рисунки), що дало їй змогу змістовно, системно, обґрунтовано та переконливо викласти ідеї, сформулювати теоретичні узагальнення, виконати поставлені завдання.

Особиста участь автора в отриманні конкретних наукових результатів, викладених у дисертації. Дисертаційна робота є самостійно виконаним дослідженням, в якому викладено авторський погляд щодо тенденцій професійної підготовки вчителів початкової школи у закладах вищої освіти країн Бенілюксу. Наукові результати роботи належать особисто авторці і становлять теоретичний і практичний внесок здобувача в розвиток вітчизняної педагогічної науки.

У розділі “Pre-Service Primary School Teacher’s Preparedness to Work in a Multilingual Environment” колективної монографії, опублікованої у співавторстві з О. Котенко автору належить розробка структури готовності вчителя початкової школи до роботи у мультилінгвальному середовищі. У розділі «Models of foreign language primary school teacher training in the EU» колективної монографії у співавторстві з О. Котенко автору належить аналіз досвіду професійної підготовки вчителів початкової школи у країнах Бенілюксу та розробка варіативної моделі професійної підготовки майбутніх вчителів початкової школи. У розділі «Pre-service Primary School Teacher’s Foreign Language Training by Means of Using Innovative Technologies» колективної монографії у співавторстві з О. Котенко та Н. Кошарною, автору належить підрозділ Methods та Results.

Наукова новизна одержаних результатів. З поміж основних наукових результатів, які становлять особистий внесок дисерантки, важливо, на нашу думку, виділити такі:

вперше здійснено комплексний компаративний аналіз проблеми професійної підготовки вчителів початкової школи у ЗВО країн Бенілюксу, в основу якого покладено освітологічну парадигму; для порівняння систем професійної підготовки вчителів початкової школи України та Бенілюксу схарактеризовано варіативні моделі країн цього регіону, які структуровано за рівневим принципом: структурні (бінарна, унітарна, диференційна), функціональні (паралельна та послідовна), моделі підготовки випускника (вчителя початкової школи, який може навчати всіх предметів у початковій

школі (“generalist teacher”), трьох предметів у початковій школі (“semi-specialist teacher”) та іноземної мови у початковій школі (“specialist teacher”)); за рівнем узагальнення (загальноєвропейський, національний, інституційний) виокремлено спільні тенденції (фундаменталізація професійної підготовки; стандартизація вимог до професійних функцій вчителя; студентоцентрованість системи внутрішнього забезпечення якості освіти; варіативність моделей професійної підготовки; інтернаціоналізація системи фахової підготовки; впровадження політики мультилінгвізму в освітній процес тощо) та відмінні тенденції професійної підготовки вчителів початкової школи, визначення яких обумовлено специфікою їх реалізації в кожній освітній системі країн Бенілюксу; розроблено рекомендації щодо імплементації перспективного досвіду професійної підготовки вчителів початкової школи країн Бенілюксу у вітчизняну освітню практику на нормативно-правовому, організаційному та змістово-методичному рівнях

Наукові положення, розроблені особисто дисеранткою та їх новизна.

Дисертація Головатенко Т. Ю. є змістовним, комплексним дослідженням, що представляє собою плідну спробу системно проаналізувати та структурно інтегрувати наукові педагогічні розвідки та знання щодо феномену професійної підготовки вчителів початкової школи у закладах вищої освіти країн Бенілюксу, що можуть бути корисними в прогнозуванні та модернізації професійної підготовки вчителів в Україні.

Заслуговує на увагу комплексний компаративний аналіз проблеми професійної підготовки вчителів початкової школи у закладах вищої освіти країн Бенілюксу, в основу якого покладено освітологічну парадигму; уточнення змісту понять «професійна підготовка вчителя початкової школи», «професійна компетентність вчителя початкової школи», «тенденції професійної підготовки вчителів початкової школи»; подальший розвиток набутих наукових положень щодо змісту, форм та методів професійної підготовки вчителів початкової школи.

Теоретичне й практичне значення отриманих результатів. Теоретичні напрацювання дозволяють деталізувати та розширити шляхи підготовки вчителя початкових класів в Україні у напрямі впровадження перспективного досвіду країн Бенілюксу на нормативно-правовому, організаційному та змістово-методичному рівнях. Дисертаційна робота Головатенко Т.Ю. містить нові, раніше не захищенні наукові положення, а обґрунтовані результати у суккупності розв'язують актуальне наукове завдання.

Ми вбачаємо практичну цінність дослідження передусім у розробці навчально-методичного комплексу для викладачів ЗВО, що містить: робочі програми навчальних дисциплін «Іноземна мова з методикою навчання», «Іншомовна освіта: Іноземна мова з методикою навчання», «Сучасні технології навчання іноземної мови в початковій школі», електронні навчальні курси до відповідних дисциплін для здобувачів першого (бакалаврського) рівня освіти, критеріально-діагностичний інструментарій визначення готовності майбутніх учителів початкової школи до роботи у мультилінгвальному освітньому середовищі, методичний відеосупровід для вчителів, що розміщений на YouTube каналі «Методичний hub для вчителів початкової школи» (shorturl.at/atuSX).

Запропоновані матеріали можуть бути використані при формуванні регулятивних документів у сфері освітньої політики України в частині розгляду питань стандартизації професійної підготовки вчителів початкової школи, а також при організації освітнього процесу підготовки вчителів початкової школи; у формальному та неформальному навчанні студентів закладів вищої освіти та системі післядипломної педагогічної освіти в контексті проведення тренінгів, майстер-класів, вебінарів із підвищення кваліфікації вчителів початкової школи.

Варто відзначити, що додатки становлять особливу цінність пропонованої роботи. Вони містять порівняльну таблицю профілів компетентностей вчителя початкової школи; варіативні моделі підготовки майбутнього вчителя початкової школи у Європейському Союзі, навчальні плани спеціальності «Початкова

освіта, узагальнену схему тенденцій професійної підготовки вчителів початкової школи у країнах Бенілюксу.

Використання результатів роботи.

Основні результати дослідження впроваджено в освітній процес Київського університету імені Бориса Грінченка (Акт № 23-н від 19.08.2021); Інституту педагогіки НАПН України (Акт № 369 від 20.09.2021); Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка (Акт від 21.09.2021); Державного закладу «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» (Акт №1/1153 від 05.10.2021).

Повнота викладення матеріалів у публікації положень, висновків, рекомендацій, сформульованих у дисертації.

Основний зміст дисертаційної роботи висвітлено у 18 публікаціях, з них 1 публікація у співавторстві опублікована у закордонному виданні, проіндексованому у базі даних Scopus; 4 одноосібні статті у наукових фахових виданнях України з присвоєнням категорії «Б»; 13 публікацій, у яких додатково відображені результати дослідження.

Апробація результатів дослідження здійснювалася шляхом їхнього оприлюднення на науково-практичних конференціях різних рівнів (міжнародних, всеукраїнських).

Аналіз змісту публікацій дає підстави стверджувати, що наукові положення, висновки, що були отримані в результаті проведеної роботи, у друкованих працях викладено достатньо повно.

Публікація в закордонному виданні, проіндексованому у базі даних Scopus

1. Kotenko, O., Holovatenko, T. (2021). Pre-Service Primary School Teacher's Preparedness to Work in a Multilingual Environment. In I. Papadopoulos, S. Papadopoulou (Ed). *Applied Linguistics Research and Good Practices for Multicultural and Multilingual Classrooms* (pp. 19-39). New York, NY: Nova Science Publishers. ISBN: 978-1-53619-611-5

**Публікації у виданнях, включених до переліку наукових фахових видань
України з присвоєнням категорії “Б”**

1. Головатенко, Т. (2017). Мультилінгвальна освіта майбутнього вчителя початкової школи в Бельгії. *Педагогічний процес: теорія і практика (Серія: Педагогіка)*, 4 (59), 146-151. <https://doi.org/10.28925/2078-1687.2017.4.146151> ISSN 2412-0154 (Online); 2078-1687 (Print)
2. Головатенко, Т. (2018). Теоретичні підходи до побудови мультилінгвальних освітніх програм у Люксембурзі. *Освітологічний дискурс*. 3-4 (22-23), 309-320. <https://od.kubg.edu.ua/index.php/journal/article/view/522> ISSN 2312-5829
3. Головатенко, Т. (2019). Особливості змісту професійної підготовки вчителя початкової школи до роботи в мультилінгвальному середовищі в Україні та Фландрії (Бельгія). *Освітологічний дискурс*, 1-2, 242-258. <http://od.kubg.edu.ua/index.php/journal/article/view/564> ISSN 2312-5829
4. Головатенко, Т. (2019). Поняття “мультилінгвальна освіта”: європейський і освітологічний дискурс. *Освітній простір України*, 15, 227-234. <http://journals.pu.if.ua/index.php/esu/article/view/3874>. <https://doi.org/10.15330/esu.15.227-234> ISSN 2521-6252 (Online); 2409-9244 (Print).

Публікації, у яких додатково відображені результати дослідження

1. Котенко, О. В., Головатенко, Т. Ю., Лобода, О. В. (2021). Методичні рекомендації до програми “Top English”. Методичні рекомендації до Освітньої програми для дітей від 2 до 7 років «Дитина» (с. 519-525). К.: ТОВ «АКМЕ ГРУП». ISBN 978-617-7354-17-7.
2. Kotenko, O., Holovatenko, T. (2020). Models of foreign language primary school teacher training in the EU. In A. Jankovska (Ed.) *Innovative scientific researches: European development trends and regional aspect* (p.92-115). Publishing House “Baltija Publishing”, Riga, Latvia. ISBN 978-9934-588-38-9. DOI: [10.30525/978-9934-588-38-9-5](https://doi.org/10.30525/978-9934-588-38-9-5)

3. Kotenko, O., Kosharna, N., Holovatenko, T. (2020). Pre-service Primary School Teacher's Foreign Language Training by Means of Using Innovative Technologies. In I. Papadopoulos, E. Griva, E. Theodotou (Ed.). *International Perspectives on Creativity in the Foreign language Classrooms* (pp. 227-280). New York, NY: Nova Press Publishing. ISBN: 978-1-53618-085-5
4. Holovatenko, T. (2020). Peculiarities of admission procedures for the specialty "Primary Education" in Belgium, Luxembourg and Ukraine. In I. A. Nahrybelna et al. (Ed.), *Актуальні проблеми фахової підготовки сучасного педагога: Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (9-10 листопада 2020, м.Херсон)* (с. 519-523). Херсон: Херсонський державний університет.
5. Головатенко, Т. (2020). Змістові інновації у Програмі "TIP-TOP ENGLISH". Нові вектори програми «Дитина»: всеукраїнський педагогічний форум. Київ, Україна: Київський університет імені Бориса Грінченка. <https://nvpd2020.blogspot.com>
6. Котенко, О. В., Головатенко, Т. Ю., Лобода, О. В. (2020). Програма "Tip Top English". Дитина: Освітня програма для дітей від двох до сіми років (с. 372-412). К.: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка. ISBN 978-617-658-086-7.
7. Головатенко, Т. (2020). Досвід впровадження технології транслінгвізму в систему професійної підготовки майбутніх вчителів у Європейському Союзі. В Ю.О.Волошина, Н.В. Гончаренко-Закревська, Н.М. Василишина (Ред.), *Сучасні тенденції іншомовної професійної підготовки майбутніх фахівців немовних спеціальностей в полікультурному просторі* (с. 478-484). К.: ФМВ, НАУ. https://www.researchgate.net/publication/342010582_ZBIRNIK_VI_MIZNAR_konf_kafedri_05062020.
8. Holovatenko, T. (2020). Admission requirements to the "Primary Education" Bachelor's programmes in Benelux countries. In O. I. Lokshyna (Ed.), *Comparative and International Education 2020: IV International conference (Internet-conference)*. (p.337-340). Київ; Біла Церква: Авторитет. <https://doi.org/10.32405/978-966-97763-9-6-2020>. ISBN 978-966-97763-9-6.

9. Головатенко, Т. (2019). Система професійної підготовки вчителів початкової школи до навчання іноземних мов у Люксембурзі. В К.І. Мізін (гол. ред.), *Сучасні методики навчання іноземних мов і перекладу в Україні та за її межами: I міжнародна науково-практична інтернет-конференція* (с. 216-221). Переяслав, Україна: ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький Державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди».
10. Holovatenko, T. (2019). Legislative provision of primary school teacher training in the Benelux countries and Ukraine. *Problèmes Et Perspectives D'introduction de la Recherche Scientifique Innovante: collection de papiers scientifiques «ЛОГОΣ» avec des matériaux de la conférence scientifique et pratique internationale (Vol. 4)* (p. 77-82). Bruxelles, Belgique: Plateforme scientifique européenne. ISBN: 978-617-7171-89-7. [DOI 10.36074/29.11.2019.v4.10](https://doi.org/10.36074/29.11.2019.v4.10)
11. Holovatenko, T. (2019). Legislative provision of primary school teacher training in the Netherlands. In O. I. Lokshyna (Ed.) *Comparative and International Education – 2019: Internationalization and Integration in Education under Globalization: conference proceedings of the III International scientific and practical conference (Kyiv, May, 30, 2019 p.)* (p. 179-180). Київ–Дрогобич: ТзОВ «Трек-ЛТД». <https://doi.org/10.32405/978-617-7263-79-0-2019-256>. ISBN 978-617-7263-79-0.
12. Holovatenko, T. (2019). The notion of multilingualism in foreign scientific discourse. In Ihor Tsependa et al. (Ed.) *Teaching Foreign Languages in Ukraine and Beyond: Best Practices and Challenges. International Conference Proceedings* (p. 83-85). Ivano-Frankivsk: NAIR. https://fim.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/38/2019/05/Матеріали-конференції_Conference-proceedings_Ivano-Frankivsk-2019.pdf. ISBN 978-966-2716-34-4
13. Головатенко, Т. (2018). Мультилінгвальні моделі професійної підготовки майбутніх вчителів Люксембургу. *Професійна підготовка сучасного педагога: виміри міжнародного співробітництва: міжнародна науково-практична інтернет конференція*. Київ, Україна: Київський університет імені Бориса

На підставі вивчення тексту дисертації здобувача, наукових праць та результатів автоматизованої перевірки на відсутність plagiatu встановлено, що дисертаційна робота виконана самостійно, текст дисертації не містить plagiatu, а дисертація відповідає вимогам академічної добродетелі.

Апробація результатів дослідження здійснювалася на наукових та науково-практичних конференціях різних рівнів, зокрема *міжнародних*: «Сучасні стратегії педагогічної освіти в контексті розбудови суспільства сталого розвитку та концепції нової української школи» (м. Київ, 2017 р.), «Професійна підготовка сучасного педагога: виміри міжнародного співробітництва» (м. Київ, 2018 р.), «Педагогіка у міждисциплінарному вимірі: варіативність моделей неперервної педагогічної освіти» (м. Київ, 2018 р.), «Викладання іноземних мов в Україні та за її межами: досвід і виклики» (м. Івано-Франківськ, 2019 р.), «Педагогічна компаративістика і міжнародна освіта 2019» (м. Київ, 2019 р.), «Сучасні стратегії педагогічної освіти в контексті розбудови суспільства сталого розвитку та євроінтеграції» (м. Київ, 2019 р.), «Problèmes Et Perspectives D'introduction de la Recherche Scientifique Innovante» (м. Брюссель, Бельгія, 2019 р.), «Сучасні методики навчання іноземних мов і перекладу в Україні та за її межами» (м. Переяслав, 2019 р.), «Забезпечення якості вищої освіти у країнах Європейського Союзу (За підсумками реалізації Модулю «Якість вищої освіти та експертний супровід її забезпечення: рух України до Європейського Союзу» програми «Еразмус+: Жан Моне»)» (м. Київ, 2020 р.), «Педагогічна компаративістика і міжнародна освіта 2020» (м. Київ, 2020 р.), «Сучасні тенденції іншомовної професійної підготовки майбутніх фахівців немовних спеціальностей в полікультурному просторі» (м. Київ, 2020 р.), «International Conference Language Teaching & Learning in the 21st Century: from Theory to Pedagogical Practice» (м. Ларіssa, Греція, 2020 р.), «Педагогіка у міждисциплінарному вимірі: андрологічні засади сучасної вищої

освіти» (м. Київ, 2020 р.), «International Conference on Language Teaching & Learning in the 21st Century» (м. Ларісса, Греція, 2021 р.) та всеукраїнських – «Професійна підготовка педагогів в умовах євроінтеграції: проблеми та перспективи» (м. Київ, 2017 р.), «Освітологія 2018: Якість освіти України: сучасні виклики та пріоритети розвитку: круглий стіл» (м. Київ, 2018 р.), «Інновації у професійній підготовці педагога в умовах євроінтеграції освітнього процесу: погляд науковців і практиків» (м. Київ, 2019 р.), «Актуальні проблеми фахової підготовки сучасного педагога» (м. Херсон, 2020 р.), «Нові вектори програми «Дитина»: всеукраїнський педагогічний форум» (м. Київ, 2020 р.), «Дистанційне навчання: від теорії до практики. Сервіси та навички» (Рух Освіта, Україна, 2020 р.), «Професійна діяльність сучасного педагога в умовах парадигмальних змін» (м. Київ, 2020 р.), «Організація дистанційного навчання у школі: механізми та технології» (Рух Освіта, Україна, 2021 р.), «Напрями трансформації освіти. Перспективи та можливості розвитку» (Рух Освіта, Україна, 2021 р.), «Педагогічна майстерність як чинник професійного розвитку особистості вчителя» (Фонд підтримки інформаційного забезпечення студентів, Україна, 2021 р.), «Сучасні ресурси для організації ефективного навчання» (Рух Освіта, Україна, 2021 р.), «Психолого-педагогічні аспекти взаємодії в освіті» (Рух Освіта, Україна, 2021 р.), «Формування компетентностей вчителів: поради для педагогів» (Рух Освіта, Україна, 2021 р.).

Оцінка мови та стилю дисертації. Матеріал дисертації викладено в логічній послідовності та доступно для сприйняття. Робота написана науковим стилем мовлення, її структура відповідає алгоритму здійсненого автором дослідження. Зміст, структура, оформлення дисертації та кількість публікацій відповідають вимогам п. 10, 11 «Тимчасового порядку присудження ступеня доктора філософії», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 06.03.2019 № 167 (зі змінами) та наказу Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2017 р. № 40 «Про затвердження вимог до оформлення дисертації».

Ознайомившись із дисертацією Головатенко Т.Ю. «Тенденції професійної підготовки вчителів початкової школи у закладах вищої освіти

країн Бенілюксу» та науковими публікаціями, у яких висвітлені основні наукові результати дослідження, а також, взявши до уваги результати фахового семінару, вважаємо, що: дисертація, виконана Головатенко Тетяною Юріївною на тему «Тенденції професійної підготовки вчителів початкової школи у закладах вищої освіти країн Бенілюксу», є самостійним науковим дослідженням актуальної проблеми, містить оригінальні підходи до теоретичних та практичних завдань, пов’язаних із професійною підготовкою майбутніх учителів початкової школи у ЗВО країн Бенілюксу у контексті євроінтеграційних та глобалізаційних процесів в освітньому просторі.

У дисертації отримано нові науково обґрунтовані теоретичні й практичні результати. Зміст роботи та аналіз основних положень дисертації підтверджує досягнення мети і вирішення завдань дослідження. Основні положення дисертації містять наукову новизну. Загальні висновки логічно випливають зі змісту роботи, у концентрованому вигляді відображають основні результати дослідження відповідно до його завдань. Наукові положення отримали необхідну апробацію на наукових конференціях. У публікаціях здобувача відображені всі положення дисертації. Структура й обсяг роботи відповідають встановленим вимогам.

Відповідність змісту дисертації спеціальності з відповідної галузі знань та спеціальності, з якої вона подається до захисту.

За своїм фаховим спрямуванням, науковою новизною і практичною значимістю дисертація Головатенко Т. Ю. відповідає спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки, галузь знань 01 Освіта/Педагогіка.

Здобувачем повністю виконано освітню та наукову складову підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти й накопичено теоретичні знання, уміння, навички та компетентності, достатні для розв’язання комплексних проблем у галузі професійної та дослідницько-інноваційної діяльності, опановано методологією наукової та педагогічної діяльності.

Рекомендація дисертації до захисту.

Дисертаційне дослідження «Тенденції професійної підготовки вчителів початкової школи у закладах вищої освіти країн Бенілюксу» є завершеною науковою працею, в якій її авторкою, Головатенко Т. Ю., отримано нові науково обґрунтовані результати, що в сукупності розв'язують конкретне наукове завдання, яке має значення для розвитку вітчизняної педагогічної науки. Дисертаційна робота Головатенко Т. Ю. відповідає вимогам п. 10, 11 «Тимчасового порядку присудження ступеня доктора філософії», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 06.03.2019 № 167 (зі змінами) та наказу Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2017 р. № 40 «Про затвердження вимог до оформлення дисертації», і може бути рекомендована до захисту у спеціалізованій вченій раді для здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки.

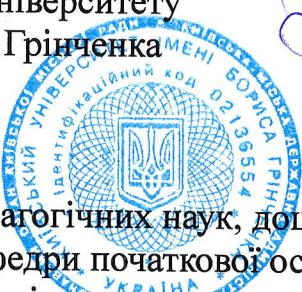
Рецензент:

доктор педагогічних наук, доцент,
професор кафедри лінгвістики та перекладу
Інституту філології
Київського університету
імені Бориса Грінченка

Наталя МОСЬПАН

Рецензент:

кандидат педагогічних наук, доцент,
завідувач кафедри початкової освіти
Педагогічного інституту
Київського університету
імені Бориса Грінченка

Геннадій БОНДАРЕНКО

